

VÄST SAHARA

Nr 4 2014 Pris 30 kronor

Inget svenskt erkännande 4

**Oljebolaget Kosmos
börjar provborra 5**

**Skandal vid FN:s
MR-kontor 10**

OLJEJAKTEN BÖRJAR SNART

Vagt om erkännande från utrikesministern

4

Kosmos ska provborra efter olja

5

Ur Tyst territorium: Drömmen om egen olja

6

Skandal vid FN:s MR-kansli i Genève

10

15

Svenska fiskare bröt mot EU-regler

14

Dalarna bojkottar Marocko

16

Bodil Ceballos: Arbetet fortsätter i EU-parlamentet

19

Kom igen Wallström!

Det är budskapet från Kristin Ivarsson, Emmaus Björkå och Malin Björk, eu-parlamentariker (V) i en debattartikel i ETC 15 november. Dessa är inte de enda som pressar på regeringen att erkänna Västsahara.

Fyra separata motioner av fyra separata S-riksdagsledamöter med krav på ett svenskt erkännande av Västsahara finns med i floden av motioner under hösten.

Det blev ju inget besked om ett svenskt erkännande av Västsahara av Stefan Löfven i september. Trots ett riksdagsbeslut från 2012 och trots kongressbeslut från både Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Nu sitter de i regeringen. Varför dröjer de?

I flyktinglägren och i den ockuperade delen av Västsahara väntar allt fler frustrerade ungdomar på att omvärlden ska ta sitt ansvar och agera för människor som i årtal har valt den diplomatiska vägen i stället för våldets. Den vägen har hittills inte lönat sig, tänker nog många ungdomar.

Och inte blir det bättre av att de läckta uppgifterna om en jätteskandal vid MR-kontoret i Genève, där Marocko framgångsrikt infiltrerar högsta ledningen, inte når ut i media. Förhoppningsvis har det hänt när Västsahara 4 kommer ut i december!

I FN-skrapans pressrum i New York kan chefen för FN:s fredsbevarande styrkor den franske diplomaten Hervé Ladsous nonchalera frågor om varför MINURSO:s nya chef Kim Boldoc inte får tillträde till sitt kontor i El Aaiún. Som slutkläm sätter han ett papper för journalistens filmkamera. Skandalöst!

Sedan tidig höst har det enorma oljeborrartornsfartyget Atwood Achiever varit på väg från Sydkorea till västsahariska vatten. I mitten av november är det tillfälligt (?) stoppat utanför Senegals kust. Det amerikanska oljebolaget Kosmos Energy hyr fartyget i tre år för en liten kostnad av en halv miljon dollar per dag. Det illegala tjuvkontraktet med den marockanska ockupationsmyndighetens statliga bolag ONHYM får inte heller den mediala uppmärksamhet det verkligen förtjänar.

**LENA
THUNBERG**
redaktör för
tidskriften
Västsahara

EN HISTORIA AV VÅLD OCH SVEK

Västsahara är till två tredjedelar ockuperat av Marocko sedan 1975. De västsaharier som lyckades fly bor sedan dess i flyktingläger i Algeriet.

Västsahara, som var en spansk koloni, står på FN:s lista över områden som ska avkoloniseras. Sedan 1991 finns en FN-styrka på plats för att genomföra en folkomröstning om Västsaharas självständighet. Vapenvila råder mellan Marocko och den västsahariska befrielseorganisationen Polisario sedan dess. Någon folkomröstning har dock inte ägt rum på grund av Marockos vägran att acceptera ett självständigt Västsahara. Frankrike och USA är Marockos främsta supportrar.

År 2013 undertecknade EU ännu ett fiskeavtal med Marocko, där de västsahariska vattnen är inkluderade, vilket strider mot internationell lag.

Marocko är en av EU:s största mottagare av ekonomiskt stöd.

Sedan maj 2005 har det marockanska förtrycket mot den västsahariska befolkningen i de ockuperade delarna ökat.

SENASTE NYTT

"Sahara är Marocko"

– Marocko kommer att stanna i Sahara och Sahara kommer att fortsätta att vara en del av Marocko till tidens ände.

Det sa Marockos kung Mohammed VI vid det årliga firandet av Gröna Marschen 6/11. Alla försök att utvidga MINURSO:s mandat till att innehålla övervakning av mänskliga rättigheter kommer att stoppas, hävdade han.

– När Marocko öppnade dörren till förhandlingar för att nå en varaktig lösning på det artificiella gräset om Sahara så var frågan inte, och kommer aldrig att vara, vårt lands suveränitet och territoriella integritet.

Den västsahariska regeringen fördömde talet med hänvisning till FN att Västsahara är en avkoloniseringsfråga där västsaharierna har rätt till självbestämmande och självständighet.

Regeringen fördömde också de hot som uttalades mot västsaharier som protesterar mot ockupationen.

Regeringen uppmanade också omvärlden att agera så att Marocko följer internationell lag och folkrätt.

– Vi avvisar kategoriskt alla koloniala lösningar och kommer att fortsätta att kämpa med alla lagliga medel för frihet och oberoende.

Oljeintresset ökar

Det brittiska oljebolaget San Leon har köpt upp licenser från PetroMaroc, tidigare brittiska Longreach Oil and Gas. Det gäller ett område i södra Marocko som går in i norra Västsahara till havs.

San Leon har nu 25 procent av detta block och det marockanska statliga bolaget ONHYM 75 procent. Det är den marockanska ockupationsmakten som illegalt utfärdat licenserna. Att undersöka och utvinna olja i ett icke-självstyrande område som Västsahara är brott mot internationell lag.

Om Kosmos på BBC

I ett längre avsnitt på brittiska TV-kanalen BBC Business 31 oktober "Morocco's offshore oil dispute" skildras det amerikanska oljebolaget Kosmos Energys planerade provborrning efter olja på västsahariskt vatten och utvinningen av andra västsahariska naturresurser, de västsahariska protesterna och de lagliga aspekterna.

En dokumentärfilm som visats på BBC om Kosmos exploatering av olja i Ghana och Nigeria finns också tillgänglig på YouTube: "Big men." Filmen är en och en halv timme lång.

Motioner i riksdagen

Johan Büser, Lawen Redar, Åsa Westlund och Hillevi Larsson med flera (S) kräver i 4 motioner till riksdagen att regeringen ska verkställa riksdagsbeslutet och erkänna Västsahara. Åsa Westlund kräver också att tullen ska kontrollera att marockanska jordbruksprodukter inte kommer från Västsahara samt att MINURSO:s mandat ska utökas. Hillevi Larsson kräver också en västsaharisk representation i Sverige

Julia Kronlid med flera samt Markus Wiechel (SD) har också lämnat in motioner med krav på erkännande.

Protester på Kanarieöarna

Samtidigt som Atwood Achiever närmar sig Västsaharas kust pågår stora protester på Kanarieöarna mot det spanska oljebolaget Repsols planer på att borra efter olja i vattnen mellan öarna Fuerteventura och Lanzarote och den västsahariska kusten.

Många spanjorer på Kanarieöarna är kritiska mot dessa planer. Kanarieöarnas största inkomstkälla är turismen och man fruktar att ett eventuellt oljeutsläpp och förfulande oljeborr-torn ska minska turismen.

"Dags att erkänna staten Västsahara"

"I förra veckan fattade Sveriges regering det historiska beslutet att erkänna staten Palestina, som det första landet bland EU 15-länderna. Sverige är i gott sällskap bland drygt 130 andra länder, men att Sverige blev först ut bland EU 15 är symboliskt viktigt. Vi är många inom socialdemokratin som länge kämpat för att detta först skulle bli partiets ståndpunkt och i förlängningen, som nu skett, regeringens linje. Nu är det dags att ta nästa steg och även erkänna staten Västsahara.

Västsahara är Afrikas sista koloni och sedan decennier ockuperat av Marocko. Inte minst tack vare ungdomsförbundet SSU:s kamp under många år, fattade Socialdemokraterna vid kongressen 2009 beslutet att partiets linje skulle bli att erkänna Västsahara. Dessutom finns det ett riksdagsbeslut från december 2012 som uppmanar regeringen att göra detsamma. Dessvärre valde den förra regeringen med Fredrik Reinfeldt och Carl Bildt i spetsen att ignorera Sveriges högsta beslutande organ. Något erkännande kom inte då.

Vi som skriver den här artikeln har under många år kämpat för ett svenskt erkännande. Vi har besökt flyktingläger i Algeriet där västsaharier under knappa omständigheter lever sina dagliga liv under villkor som är svåra för oss att förstå. Känslan av hopplöshet och uppgivenhet blandas ständigt med känslorna av att en gång få återvända till sitt land för att där få leva i fred, frihet och trygghet. Vi har föreläst om situationen på olika ställen för att på hemmaplan i Sverige öka kunskapen om situationen i Västsahara. Och inte minst så har vi gått i fronten för ett svenskt erkännande. I riksdagen är vi dessutom flera nya ledamöter med bakgrund i SSU som skriver motioner om ett erkännande.

Vi hoppas nu att 2014 blir året då Sveriges regering verkställer det beslut som en majoritet i riksdagen står för och som den socialdemokratiska partikongressen för fem år sedan fattade beslut om. Ett erkännande av Västsahara som en fri och självständig stat skulle ge en mycket viktig signal till omvärlden om stöd för ett helt folk och hopp om fler steg i riktning mot en lösning. Sverige har ett ansvar att visa att vi motsätter oss ockupationen i Västsahara. Vi ska inte blunda för den nuvarande situationen som strider emot internationell rätt med ett Marocko som varje dag utövar politisk destruktivitet genom att agera ockupationsmakt.

Sveriges erkännande är ett tydligt meddelande till övriga EU-länder att följa vår väg och ger därmed ökad diplomatisk legitimitet för Västsahara som en självständig stat. På samma sätt som det historiska beslutet om att erkänna Palestina.

Nu är det dags för statsminister Stefan Löfven och utrikesminister Margot Wallström att ta nästa steg och leva upp till såväl partikongressbeslut som riksdagsbeslut. För ett fritt Västsahara och för en bättre värld. Det är det minsta vi kan begära. Erkänn Västsahara nu!"

Johan Büser
Riksdagsledamot (S)
Hmida Benatallah
SSU:s projektgrupp Västsahara
Publicerad i Aftonbladet 4/11

Margot Wallström svarar på Lotta Johnsson Fornar ves (V) fråga i en debatt i riksdagen 4 november.

Wallström vag om erkännande

– När kommer Sverige att verkställa erkännandet av Västsahara? frågade Lotta Johnsson Fornarve (V) utrikesminister Margot Wallström i en interpellation i riksdagen med hänvisning till riksdagsbeslutet från 5 december 2012.

– Regeringen kommer att se över den svenska politiken i relation till Västsahara. Denna översyn kommer naturligtvis inkludera frågan om hur det sahariska folkets rätt till självbestämmande ska kunna förverkligas, var det vaga svaret hon fick av utrikesministern i den debatt som följde den 4 november. Margot Wallström hänvisade också till den FN-ledda processen och ett datum den 15 april då resultatet av dessa förhandlingar, ledda av FN-sändebudet Christopher Ross, ska redovisas.

I debatten frågade Lotta Johnsson Fornarve om Sverige inom EU kommer att driva att associationsavtalet med Marocko upphävs så länge inte Marocko bidrar till en fredlig lösning och att alla handelsavtal med Marocko ska utsluta varor från Västsahara. På detta fick hon dock inget svar.

– Ett svenskt erkännande av Västsahara är ju en inrikespolitisk fråga och inte en folkrättslig fråga, kommenterar Pål Wrangle, professor i internationell rätt, det faktum att den nya regeringen inte har verkställt riksdagsbe-

slutet, men han tror att regeringen kanske avvaktar till FN-rapporten 15 april.

– Men det Sverige skulle kunna göra är att upgradera den västsahariska representationen i Sverige. Det gjorde man ju för palestinierna, menar Pål Wrangle.

Lotta Johnson Fornarve (V) frågade också om vilka initiativ utrikesministern avsåg att ta för att det svenska biståndet till flyktinglägren ska öka.

– Sida har fattat beslut om ytterligare stöd för 2014 till Praktisk Solidaritet, som förmedlar det svenska biståndet, meddelade ministern.

Men Tommy Andersson, ordförande i Praktisk Solidaritet, kan ge ytterligare information.

– Vi har tidigare fått besked från Sida om att det nu gäller nya riktlinjer för katastrofstödet, vilket innebär att stödet till flyktinglägren skulle minska med två miljoner från år 2016 och två miljoner 2017 och då vara nere på sex miljoner.

I genomsnitt har Sverige de senaste åren avsatt cirka 10 miljoner per år till Praktisk Solidaritet för biståndet till flyktinglägren.

– Cirka 80 procent av pengarna har gått till inköp av mackor på burk och cirka 20 procent har gått till sändningen av begagnade kläder, berättar Tommy Andersson.

Det innebär att varje flykting får en burk mackor på 425 gram per månad och ett klädpaket på två kilo vartannat år.

– Vi hoppas naturligtvis att det blir mer pengar och vi avser att lämna in en ansökan som innebär ett oförminskat stöd för nästa tvåårsperiod, säger Tommy Andersson.

Mackorna är ett viktigt tillskott av protein och andra näringsämnen för flyktingarna och är omvittnat uppskattat.

Text: Lena Thunberg
Bild: Ur riksdagens webbsändning

Provborrning efter olja

I november ska oljefartygsriggen Atwood Achiever anlända till västsahariska vatten utanför staden Boujdour. Det är det amerikanska oljebolaget Kosmos Energy som har hyrt fartygsriggen på tre år till den enorma kostnaden av en halv miljon dollar per dag.

Planen är att provborrningar på cirka 2000 meter ner i havsbotten ska börja så snart som möjligt och troligen i början av 2015.

Oljebolaget Kosmos Energy har i samarbete med det skotska oljebolaget Cairn Energy fått licens av den marockanska ockupationsmaktens statliga oljebolag ONHYM att undersöka, provborra och borra i ett så kallat block utanför Västsaharas kust.

ONHYM har under 2000-talet tecknat avtal med flera utländska oljebolag, som gjort seismiska och andra undersökningar av havsbotten. Det är dock första gången som ett oljebolag är så nära att börja provborra.

Atwood Achiever ägs av Atwood Oceanics med huvudkontor i Houston, Texas och är ett fartyg stort som två fotbollsplaner med en oljeborr ombord och helikopterplatta. Det är byggt i Sydkorea och startade sin långa transportresa därifrån i september.

– Att börja provborra efter olja, går över

gränsen, säger folkrättsexperten Pål Wrangle och hänvisar till FN:s dåvarande rättschef Hans Corells rättsutlåtande från 2002 om att undersökning och utvinning i detta icke-självstyrande område utan tillstånd från det västsahariska folket och utan att det gynnar dem är emot internationell lag.

En talesperson för Kosmos Energy säger i ett BBC-inslag 31 oktober att man inte ser några problem med att skriva avtal med partnern Marocko om vattnen utanför Västsahara, att protesterna är en inrikespolitisk fråga, samt att man har konfererat med "lokalfolkning" på plats.

Det västsahariska folkets erkända representant Polisario Front fördömer stöden av råvaror från den ockuperade delen av Västsahara inklusive letande efter och utvinning av olja.

I ett öppet brev till Kosmos Energy skriver ett antal representanter för civila västsahariska organisationer i Västsahara (förbjudna av Marocko) bland annat:

"Vi vill inte att Kosmos Energy eller Cairn Energy eller något annat företag ska borra efter olja i vårt land, innan vi har fått möjlighet att utöva vår rätt till självbestämmande.

Vi är inte intresserade av de sociala projekt som ni lovar; skolor eller kurser i engelska. Vi vill bo i ett land som styrs av en regering som vi själva har valt och som respekterar våra mänskliga rättigheter och vår kultur.

Ert arbete gynnar bara dem som underminerar våra rättigheter; Marockos kung, den marockanska regeringen i Rabat och de marockanska bosättarna i vårt hemland."

Lena Thunberg

Västsahariska kvinnor i den ockuperade delen av Västsahara protesterar mot oljebolaget Kosmos planerade provborrning.

UR "TYST TERRITORIUM": Drömmen om egen olja

Hösten 2013 utkom den omtalade boken Tyst territorium, sju reportage om Västsahara av journalisten från Uppdrag Granskning Fredrik Laurin samt Lars Schmidt. Här är ett utdrag ur kapitlet Drömmen om egen olja.

Marken under Västsahara är ett av de starkaste korten i en dröm som jagar de marockanska ledarna. Den om egen olja. Knappt en droppe olja utvinns i dag, vare sig i själva Marocko eller i Västsahara. I stark kontrast står grannlandet Algeriet, Afrikas andra största oljeproducent efter Nigeria. I Algeriet produceras varje dygn cirka två miljoner fat olja vilket placerar landet på plats nummer 16 i världen tillsammans med Norge. Samtidigt konsumerar Algeriet och Marocko ungefär lika mycket olja, 200 000–300 000 fat per dag, som Marocko tvingas importera till 98 procent.

Frågan är därför högt prioriterad och den marockanska oljemyndigheten ONHYM, Office National des Hydrocarbures et des Mines, subventionerar oljebolagen för att få igång prospektering och utvinning. Bolagen befrias bland annat från bolagsskatt under tio år och undantas från tullavgifter och moms för all utrustning, material och tjänster de konsumerar. Marocko är därmed ekonomiskt sett ett av de mest attraktiva länderna i världen för internationella oljeföretag. Ett fat olja som produceras i Marocko är lika lönsamt som 13 fat producerade i Algeriet där skatter och pålagor lett till konflikter med de internationella oljebolagen.

Problemet är bara att hitta själva oljan. Det har letats länge i Marocko och Västsahara. Flera studier gjordes bland annat på 1960-talet, men inga utvinningsbara fyndigheter påträffades. Men det var då, med

helt annan teknik och med ett oljepris som var en tiondel av dagens.

Marocko har analyserat de gamla undersökningarna och licensierat ut område efter område för nya seismiska analyser. Mest lovande är Tarfayabassängen, ett område på gränsen mellan norra Västsahara och södra Marocko, som sträcker sig från kontinentalsockeln kant ute i havet, några mil från Kanarieöarna, in över land strax norr om El Aaiún ända till gränsen mot Algeriet.

ONHYM och det irländska bolaget San Leon provborrade 2011 i oljeskiffern i Tarfayabassängen. De båda analyserar nu sina resultat för att fatta beslut om eventuell utvinning, eftersom bolagens geologer säger att här finns olja.

Samma sak i Boujdourfältet utanför Västsaharas kust söder om El Aaiún. Där har ONHYM gjort seismiska undersökningar 2011 och amerikanska Kosmos Energy planerar att börja provborra under 2013. Enligt Kosmos finns här "flera miljarder fat olja".

Små, riskvilliga och känsliga för påtryckningar. Företagen som letar är för det mesta mindre bolag med hög riskvillighet och låg känslighet för att arbeta i konfliktområden och har namn som Kosmos Energy, Genel,

"Marocko har analyserat de gamla undersökningarna och licensierat ut område efter område för nya seismiska analyser. Mest lovande är Tarfayabassängen."

Atwood Achiever hyrs av det amerikanska oljebolaget Kosmos Energy på tre år. Kostnad: En halv miljon dollar – per dag. Bild: Western Sahara Resource Watch

Teredo och Pura Vida. De är ofta baserade i skatteparadis som Bahamas och Jersey men har ibland namnkunniga företrädare. Så är till exempel BP:s före vd Tony Hayward, som fick sparken efter katastrofen i Mexikanska golfen, ägare till Genel och i december 2012 tillträdde SEB:s före vd Lars Thunell som styrelseledamot i Kosmos Energy. Thunell arbetade senast inom International Finance Corporation, en del av Världsbanksgruppen.

Bolagen har ett eget intresse av att blåsa upp storleken på de framtida fyndigheterna och de rättigheter till prospektering och utvinning som de köpt. Höga förväntningar ger höga aktiekurser och bolagen ägs i många fall av riskkapitalister med aktiespekulation som fokus snarare än oljeproduktion. Till exempel ägs San Leon Energy till hälften av finansmannen George Soros fond Quantum partners och det brittiska investemföretaget Blackrock.

De stora oljejättarna lyser än så länge med sin frånvaro med ett par undantag, franska Total och amerikanska Kerr-McGee, numera Anadarko Petroleum Corporation.

SADR:s licenser. Sedan 2005 konkurrerar Sahariska Arabiska Demokratiska Republiken. SADR med marockanska ONHYM om

Ökensanden i den befriade delen av Västsahara är rik på fossil. Bild: Lena Thunberg

att teckna avtal om prospektering i Västsahara. Från en postbox i australiensiska Nya Syd-Wales, utan telefonnummer och med e-postadresser där ingen svarar, säljer västsahariska regeringen 25-åriga rättigheter till prospektering i samma område som Marocko sluter avtal om.

I den första rundan 2005 slöt SADR avtal om nio av de 18 erbjudna områden, eller block som de kallas i oljeprospekteringssammanhang. Vid nästa runda 2008 licensierades ytterligare områden, bland annat ett stort område ute i havet väster om Dakhla, av SADR kallat Imlili- och Guelta-blocken. ONHYM sålde samma områden till Kosmos Energy och Total men kallade dem Bojdour och Anzarane.

SADR:s licenser har en hake, de gäller efter att Västsahara blivit fritt. Och de kostar därefter. Det enorma Imliliblocket gick till det okända brittiska bolaget Tower Resources och Wessex Exploration för en mindre administrativ avgift till SADR på 150 000 kronor årligen samt ytterligare 75 000 kronor i "sociala bidrag".

Avtalen är i praktiken en lott, en teoretisk möjlighet att få prospektera och utvinna olja om och när Västsahara blir fritt. I väntan på detta får företagen nöja sig med att analysera de äldre seismiska studier som gjordes 1960 och 1963. "Det kommer att bli begränsad aktivitet tills en politisk lösning har nåtts för SADR:s självständighet", sa Peter Kingston, Towers ordförande i ett pressmeddelande när man skrev avtalet 2011. "När det sker har Tower tillgång till undersökningsområden av högsta kvalitet. Jag önskar det västsahariska folket lycka till i deras sökande efter en självständig framtid."

Ännu så länge är det inget bolag som tecknat avtal med både SADR och ONHYM.

Totals kontrovers. Men prospekteringen har inte heller varit utan problem för dem som har tecknat kontrakt med Marocko, som de facto kontrollerar det västsahariska territoriet. Franska Total och amerikanska Kerr-McGee tecknade 2001 avtal med Marocko om prospektering i Västsahara och uppdrog åt norska TGS Nopec och nederländska Fugro-gruppen att genomföra seismiska studier på deras respektive block utanför den västsahariska kusten. Men att Total, som då hette TotalFinaElf och är ett av världens största oljebolag, skrev kontrakt med marockanska ONHYM väckte en sådan uppgörelse att FN:s säkerhetsråd bad sin rättsavdelning om en analys. Denna ledde till dåvarande rättschefen Hans Corells slutsats att exploatering av råvaror i det ockuperade territoriet står i strid med internationell rätt, om det inte görs till förmån för och i samråd med de ockuperade.

Kerr-McGee valde trots utlåtandet och

”Marken under Västsahara är ett av de starkaste korten i en dröm som jagar de marockanska ledarna. Den om egen olja. Knappt en droppe olja utvinns i dag, vare sig i själva Marocko eller i Västsahara.”

A photograph showing four blue SUVs parked in a vast, flat, brown desert landscape under a clear blue sky. Two people are standing near the vehicles. The scene is likely in the Sahara Desert, as indicated by the text overlay.

Som en gråsvart asfaltliknande landningsbana breder öknen ut sig på sina ställen. Finns det olja här kanske? Bild: Lena Thunberg

trots osäkra resultat från de seismiska undersökningarna att börja borra, men två år efter att de ursprungliga avtalen tecknats började protesterna från olika intresseorganisationer ge resultat. Norska undersökningsföretaget TGS Nopec drog sig tillbaka från regionen i februari 2003 och skrev i ett pressmeddelande att orsaken var de politiska förhållandena i Västsahara och att man inte tänkte ta fler uppdrag där såvida inte det politiska läget förändrades. Ett dygt år senare lämnade också nederländska Fugro området och trycket ökade på Total och Kerr-McGee. Bland annat sålde mäktiga norska investeringsbolaget Skagen Vest sina aktier i Kerr-McGee med hänvisning till etiska ställningstaganden.

I november 2004 kunde så SADR:s utrikesministerium triumferande berätta att franska Total ”drar sig tillbaka från sina illegala kontrakt med den marockanska staten för att leta efter olja i offshoreterritorierna av den västsahariska republiken”. Total å sin sida hävdade att det helt enkelt inte fanns några olje-eller gasfynd i området värda att exploatera.

I december 2004 var bara Kerr-McGee kvar i Västsahara. Då flaggade en av världens största investerare, norska Statens pensjonsfond utland (populärt kallad "Oljefonden"), att man var på gång att sälja aktier i företaget på grund av aktiviteterna i Västsahara. I juni 2005 gjorde fonden allvar av sitt hot och sålde med motiveringen att Kerr-McGee ägnat sig åt "särskilt allvarliga kränkningar mot fundamentala etiska normer". Storebrand och KLP, två andra privata norska investeringsfonder, gjorde gemensam sak med Oljefonden liksom svenska Sjunde AP-fon-

den, Öhmans fondkommission, Pensionsfonden Alecta och Handelsbanken som alla sålde sina innehav i Kerr-McGee under 2005.

Kerr-McGee förlängde trots det sitt kontrakt med Marocko ytterligare ett år, men redan ett halvår innan kontraktet gick ut meddelade företaget att de inte tänkte fortsätta sin verksamhet i Västsahara eftersom "de inte var bevisat att det fanns en kolvätebassäng" i området.

Western Sahara Resource Watch var pådrivande i kampanjen mot Total och Kerr-McGee och dess dåvarande ledare Carlos Wilson konstaterade att ”först förlorade de alla sina underleverantörer på grund av oss. Sen kontaktade WSRW deras aktieägare i 25 olika länder runt om i världen. Det resulterade i att Kerr-McGee förlorade europeiska investeringar för 60 miljoner UD-dollar.”

Stigande pris för letandet lönsamt igen.

Men det tog bara ett par år så var Total tillbaka. Trots att de hänvisat till brist på utvinningsbara kolväten i Västsahara chartrade Total 2012 det statliga kinesiska oljebolaget CNPC:s hypermoderna seismiska undersökningsfartyg BGP Prospector som i fyra månader under hösten och vintern 2012/2013 svepte vattnen utanför Dakhla. BGP Prospector är specialbyggd för att framställa tredimensionella bilder av havsbotten och det som finns därunder. Bolaget bekräftade att mätningarna gjordes på uppdrag av Total, som nyligen tecknat ett nytt avtal med ONHYM om prospektering i det väldiga Anzaraneblocket i havet väster om Dakhla.

Upptäckten att Total fortsatte sin verksamhet i Västsahara inledde en ny runda med

protester, och Norges regering uppdrog åt Oljefondens etiska råd att analysera oljebolagens agerande i Västsahara.

Oljefonden var 2012 med sitt aktieinnehav på två procent en av Totals största ägare. Total å sin sida argumenterade för att prospektering efter olja inte stod i strid med internationell rätt eller FN:s resolutioner, men att en eventuell utvinning är en annan sak. Skulle man påträffa olja i området kommer en eventuell utvinning ske i enlighet med ”de folkrättsliga principer som gäller för verksamhet kring mineraltillgångar i icke självstyrande territorier” och inte i ”i strid med västsahariernas intressen och önskemål”, sa bolaget i ett uttalande.

Men om norska Oljefonden gör samma bedömning av läget som man gjorde i fallet med Kerr-Mc-Gee skulle försäljningen av aktierna bli en av historiens största desinvesteringar av etiska skäl. Innehavet var i december 2012 värt 2,5 miljarder dollar, 14 miljarder norska kronor.

Att leta är inget problem – bara man inte hittar nåt. Även svenska fonder och banker

är störägare i Total. 2012 hade Folksam Aktiefond Europa, som förvaltas av Swedbank Robur, aktier i Total som sin femte största investering. Även SEB:s Etisk Globalfond hade 1,8 procent av sina aktier placerade i Total vilket gör innehavet till fondens nionde tyngsta investering. SEB:s Globalfond Chans/Risk och SEB:s Europafond Indexfond Lux hade likaså stora innehav i Total...

**Läs den spännande fortsättningen om
oljan, andra naturresurser och reportage
i Tyst territorium.**

MINURSO – en vakthund för illegal ockupation?

Polisarios representant Ahmed Boukhari talar till FN:s avkoloniseringsutskott vid generalförsamlingens 69:e möte i New York 10 oktober:

Herr ordförande,

Jag vänder mig till detta viktiga utskott å Polisario Fronts vägnar, den legitima representanten för Västsaharas folk. Västsahara är fortfarande den sista kolonin i Afrika och fortfarande ockuperat av Marocko sedan fyrtio år tillbaka. Detta är ett tydligt uppdrag för det internationella samfundet, som om och om igen har slagit fast det västsahariska folkets rätt till självbestämmande och självständighet. Denna uppgift har dragit ut på tiden alltför länge och det är dags att den får ett slut.

Den senaste händelseutvecklingen öppnar för nya möjligheter. För det första har Afrikanska Unionen utsett Mozambiques förre president Mr Chissano till särskilt sändebud för Västsahara. Det visar var kontinentens legitima intressen att ger nytt liv åt det historiska samarbetet med FN i Västsaharas avkoloniseringsprocess.

För det andra förklarade FN:s generalsekreterare i sin rapport till säkerhetsrådet i april 2014 att han i april 2015 kommer att göra en slutgiltig utvärdering av fredsprocessen, som för närvarande blockeras av Marocko, så att säkerhetsrådet tar på sig sitt fulla ansvar.

För att uppnå det, tillkännagav han att hans personliga sändebud, ambassadör Ross, skulle resa till området varje månad. Ambassadör Ross bad i maj, juni och september parterna om samverkan för att detta uppdrag skulle bli möjligt. Han fick ett positivt svar från Polisario men har ännu inte kunnat åka till området vid tre tillfällen, på grund av att Marocko, under täckmantel av ma-

2005, 30 år efter invasionen, trotsade västsaharier demonstrationsförbudet. Massor greps och Svarta fängelset i El Aaiún var överfullt. Bild: Anonym

növrer och förhållningstaktik, har bestämt sig för att inte samarbeta och på så sätt förhindrat FN:s fortsatta försök till medling.

Av samma obstruktionsskäl har Marocko öppet fördömt att Afrikanska Unionen har utsett president Chissano och har inte heller tillåtit den nye särskilde representanten och chefen för MINURSO att resa till Väst-sahara för att upprätta sitt kontor i området.

Herr ordförande,

MINURSO kom till Västsahara för 23 år sedan för att organisera en folkomröstning för självbestämmande, vilket accepterades och undertecknades av Marocko. Fakta visar nu att Marocko undan för undan och i ökande grad har förvandlat detta till ett paraply för koloniala ockupation. Avkoloniseringen av Västsahara ska inte missförstås eller begränsas till att en europisk kolonistatör byts ut mot en afro-arabisk grannkolonistatör.

Ni, och i synnerhet medlemmarna i säkerhetsrådet, borde nu klargöra om det var just detta som var syftet med MINURSO. Ska MINURSO helt enkelt vara en vakthund för en illegal okkupation och blunda för den storskaliga stölden av våra råvaror? Ska MINURSO strunta i de fortsatta kränkningarna av mänskliga rättigheter? Det senaste offret är en politisk fånge, Hassana Elwali, som dog för mindre än en vecka sedan därför att han nekades vård när han satt fängslad i den ockuperade staden Dakhla fängelse.

Det västsahariska folket, som har satt sin tilltro till FN i så många år, förtjänar och behöver den upplysningen. Efter mer än 40 år är tystnad och tålmod, om den påtvingade orättvisan mot det västsahariska folket till vilket MINURSO har blivit ett medel utan ansvar, inte längre ett övertygande alternativ. Tack så mycket.

Brahim Dahane tilldelades
Per Angerpriset 2009.

Den tomma stolen

Den 13 november i Umeå under MR-dagarna delade kulturminister Alice Bah Kuhnke ut Per Angerpriset till den nepalesiska människorättsaktivisten Rita Mahato.

Samtidigt hade pjäsen *Den tomma stolen* premiär. Den bygger på berättelser av och om de tidigare 10 pristagare som fått detta den svenska regeringens manskörskörpris. Pjäsen regisseras av Hedda Krausz Sjögren.

Bland de 10 personer som läser upp berättelserna finns bland andra Anja Persson, Pierre Schori, Maud Edgren-Schori och författaren Carl-Johan Vallgren.

Tio pilotskolor kommer att delta i projektet som är initierat av Forum för levande historia, som också tagit fram skolmaterial för årskurs 9 och gymnasieskolan. Materialet finns tillgängligt på organisationens hemsida.

En av de tio pristagarna är västsahariern Brahim Dahane, som fick utmärkelsen 2009 för att han "i konflikten mellan Marocko och Polisario rörande Västsahara uthålligt med fredliga medel och personligt mod riskerat sitt liv i kampen för mänskliga rättigheter."

Brahim kunde inte själv hämta sitt pris, eftersom han åter satt fängslad och hotades av dödsstraff anklagad för att ha hotat Marockos territoriella integritet.

– Nej, jag tvivlar aldrig som tur är. Jag kan tvivla på min egen kapacitet och jag kan tvivla på hur lång tid detta kommer att ta, men jag tvivlar aldrig på att det är en rättvis sak. Vår kamp är rättvis, det som har hänt oss är orättvist, tortyren är orättvis, alla försvinnanden är orättvisa, invasionen är orättvis, slaveriet är orättvist, säger Brahim Dahane som svar på en fråga i textmaterialet för skolor.

Skandal vid FN:s MR-kontor i Genève

En ”marockansk” Snowden har läckt hemliga dokument, som avslöjar hur en marockansk diplomat i Genève med hjälp av en svensk FN-chef ska ha manipulerat FN-systemet och framför allt FN:s kontor för mänskliga rättigheter.

Hackaren, som använder pseudonymen ”Chris Coleman24” på sitt twitterkonto har sedan slutet av oktober offentliggjort en mängd hemliga dokument från 2011 till 2014 mellan Marockos FN-ambassadör i Genève Omar Hilale och det marockanska utrikesministeriet.

Det framgår av dokumenten att den marockanska strategin var att förhindra att MINURSO:s mandat också skulle gälla övervakning av brott mot de mänskliga rättigheterna.

Ett annat viktigt syfte var att förhindra högkommissarien vid MR-kontoret Navanathem Pillay från att besöka den ockuperade delen av Västsahara. Den sydafrikanska juristen Navanathem Pillay var högkommissarie för FN:s MR-kontor OHCHR (Office of High Commissioner for Human Rights) i Genève från 2008 tills hennes mandat löpte ut i år 2014.

Andra syften har varit att försvåra arbetet för Christopher Ross, FN:s sändebud för Västsahara och att förhala tillträdet i El Aaiún för den ny tillsatta chefen för MINURSO, Kim Bolduc. Enligt de läckta dokumenten ska FN-sändebudet Christopher Ross enträget ha uppmanat högkommissarien Pillay att besöka den ockuperade delen av Västsahara. Även chefen vid OHCHR:s kontor i New York Ivan Simonovic ska ha begärt detta.

Till sin hjälp ska den marockanske diplomaten ha haft en svensk FN-tjänsteman, Anders Kompass och en senegalesisk FN-tjänsteman, Bacre Waly Ndiaye, chef för specialprocedurer. En utredning pågår nu vid MR-kontoret i Genève om informationen i dessa läckta dokument.

I slutet av april 2014 besökte OHCHR

”Den marockanska strategin var att förhindra att MINURSO:s mandat också skulle gälla övervakning av brott mot de mänskliga rättigheterna.”

Dambar Khiras son blev ihjälslagen av polis. Det ledde inte till någon utredning. Sonen begravdes utan att familjen fått se kroppen. Familjen är ständigt förföljd.

den ockuperade delen men det var Anders Kompass som ledde delegationen. Enligt dokumenten ska han ha inför Omar Hilale ha beskrivit besöket som lyckat. Delegationen träffade inga representanter för väst-sahariska organisationer, eftersom dessa vägrade ställa upp på villkoren att mötas på ett hotell och registreras av marockanska myndigheter.

Det finns ingen tillgänglig rapport om detta besök. Anders Kompass själv vägrar att uttala sig och hänvisar tidskriften Västsahara till MR-kontoret.

I slutet av maj besöker Pillay Rabat men inte Västsahara. Vid en presskonferens hyllar hon Marockos framsteg när det gäller mänskliga rättigheter men nämner också de två besök och rapporter som gjorts av Special Rapporteur on Torture 2012 och Working Group on Arbitrary Detention 2013. Talet är en mild tillrättavisning.

Kanadensiskan Kim Buldoc utnämndes i maj av FN: generalsekreterare Ban Ki-moon till ny chef för FN-styrkan MINURSO i Västsahara. Hon hade ännu inte i november månad kunnat ta sig in i Västsahara och upprätta sitt kontor i El Aaiún. Inte heller Christopher Ross har kunnat resa in i området som planerat. Detta bekräftas vid en presskonferens i FN-skrapan i november. Chef för FN:s fredsbevarande styrkor är sedan 2011 den fran-

ske diplomaten Hervé Ladsous.

Den utpekade svensken Anders Kompass är anställd vid MR-kontoret i Genève. Han är chef för Field Operations and Technical Cooperation och därmed en av de högsta cheferna och har arbetat nära Navanathem Pillay.

Enligt de läckta dokumenten har mötena mellan Omar Hilale och Anders Kompass varit många och pågått under lång tid. Svensken ska ha varit aktiv i att ge den marockanske diplomaten Hilale både information och råd.

Anders Kompass har tidigare arbetat vid Utrikesdepartementet, som chef för Latinamerikaenheten. Han har också haft en lång rad FN-uppdrag, bland annat som chef för OHCHR:s kontor i Colombia, Mexiko och Guatemala. Hans rykte som diplomat är gott enligt källor som tidskriften har varit i kontakt med.

OHCHR ansvarar för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna enligt FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna från 1948, vara rådgivare till regeringar och samordna aktiviteter inom FN som rör mänskliga rättigheter. OHCHR har cirka 1000 anställda vid kontoren i Genève och New York.

Tidskriften Västsahara har på nytt och utan resultat sökt Anders Kompass för en kommentar kring anklagelserna mot honom.

Svensk FN-chef: Åk inte!

Ur ett skriftligt konfidentiellt meddelande från ambassadör Omar Hilale vid Marockos representation i Genève till Marockos utrikesminister 25 oktober 2011:

Ämne: Uttalande av Ross angående ”Pillays besök till Sahara och lägren i Tindouf”
Ref: Ert fax nr 2300 24 oktober 2011

Med anledning av ert fax i går kväll angående samtalet mellan Ross och experter i gruppen och informationen kring ”Högkommissarien för mänskliga rättigheters förfrågan om ett besök i Sahara och lägren i Tindouf” har jag nöjet att meddela er att jag har fått information med hög sanningshalt av Anders Kompass, chef för fältoperationer vid OHCHR, som han har anförtrött mig ”off the record” och som följer:

- Mr Ross har mött Mme Pillay tillsammans med Mr Sevanovic, representanten i New York i september i samband med FN:s generalförsamlings möte. Han föreslog då att hon skulle resa till Sahara och till lägren i Tindouf för att hjälpa till att bryta dödläget i förhandlingsprocessen.
- Mme Högkommissarie svarade honom ”att hon är positiv till alla resor i världen för att bidra till försvaret och arbetet

MINURSO UTAN MR-MANDAT

MINURSO är den enda fredsbevarande FN-styrka som saknar mandat att övervaka och rapportera om brott mot de mänskliga rättigheterna. Det betyder att civilbefolkningen i den ockuperade delen av Västsahara är helt skyddslös. De väst-saharier som hotas, förnedras, misshandlas, fängslas och torteras har inte någon myndighet att vända sig till. FN-tjänstemännen avvisar väst-saharierna med beskedet att detta inte är MINURSO:s uppdrag.

Varje år i april förlängs MINURSO:s mandat, som huvudsakligen går ut på att övervaka att inte vapenvilan mellan Marocko och Polisario bryts. Varje år framförs krav på att säkerhetsrådet ska utvidga MINURSO:s mandat. Det är inte bara humanitära organisationer som trycker på utan enskilda länder. Så sent som 2013 drev USA ett sådant krav, men Frankrike med sin vetorätt och nära förbindelse med Marocko har i årtal stoppat en sådan utvidgning.

för mänskliga rättigheter och detta inom hennes mandat.” Utan att ha gjort någon överenskommelse med honom om det sådant besök.

- Vid sin hemkomst till Genève bad Mme Pillay om Mr Kompass åsikt om detta förslag. Denne avrådde henne från att lägga in ett sådant besök i sitt program, eftersom hon riskerade att bli ett verktyg för några eller att reta upp andra och bli kontra-produktiv i den politiska processen. Mme Pillay accepterade hans råd.

Inga svar från FN eller UD

Tidskriften Västsahara har vid ett flertal tillfällen sökt FN både i New York och i Genève. Beskedet är att en utredning pågår. Vem som leder denna utredning är ovisst, men enligt uppgift kan det vara FN:s internrevision OIOS som leder utredningen.

– Jag har inget att tillägga, utöver det jag sa sist, vi håller på att utreda frågan och vi kommer inte att säga mer innan vi är färdiga med utredningen, svarade Rupert Colville presstalesman vid OHCHR.

Tidskriften Västsahara bad även om en intervju med Jan Eliasson, FN:s vice generalsekreterare.

– Vi har inga kommentarer angående de läckta diplomatbreven, det är vårt standard-svar. Dessvärre är vice generalsekreteraren på resa, svarade Farhan Haq, vice presstalesman på FN i New York.

– Jag kollar med Eliassons kontor, lovade Farhan Haq någon dag senare.

Att FN inte vill svara på några frågor var tydligt även när Matthew Russell Lee på Inner City Press (oberoende journalist vid FN i New York) frågade om de läckta diplomatbreven den 6 november och senare även den 14 november.

– Stämmer det att OIOS (Office for Internal Oversight Service) arbetar med en utredning vid OHCHR gällande två FN-anställda som ska ha läckt information till Marocko?

– Som du vet bedriver OIOS sitt arbete självständigt. Vid något tillfälle kommer deras arbete att vara klart och då blir vi kontaktade. Men för närvarande har jag ingen information om att något sådant arbete pågår, svarade Farhan Haq.

OIOS är FN:s internrevision och leddes under åren 2005 till 2010 av Inga-Britt Ahlenius.

UD:s kommunikationschef Charlotta Ozaki Macias bekräftar att de via OHCHR fått veta att en utredning pågår angående de läckta diplomatbreven.

– Vi har varit i kontakt med OHCHR i Genève efter att vi fått höra om detta i samband med förfrågan om intervju, berättar hon.

– Nu inväntar vi FN:s utredning, innan dess vill vi inte spekulera i frågan.

Enligt de handlingar som tidskriften Västsahara har fått del av har UD varit medvetna om ärendet sedan den 7 november. Då begärde UD mer information från den svenska FN-ambassaden i Genève. I svaret framgår att UD:s MENA-avdelning (Mellanöstern- och Nordafrikaenhet), den svenska ambassaden i Rabat och den svenska FN-representationen i New York finns med på sändlistan. Enligt UD-handlingarna kallas skandalen för Coleman-affären.

”BM intresserad av att följa utvecklingen vad gäller den här Coleman-affären. Säg gärna till när något händer alltså”, skriver Johannes Oljelund på UD:s ministerkansli till några av sina kollegor. Bland dessa finns Anna Block Mazoyer (BM?), den svenska diplomat som utvisades från Marocko den 4 november 2009.

Med i sändlistan finns även ambassadrådet för mänskliga rättigheter Anna Jakenberg Brinck vid den svenska FN-representationen i Genève. Det är hon som sedan skickar en sammanställning tillbaka till Johannes Oljelund. Det mesta i denna sammanställning är dock hemligstämplat och därmed utsuddat.

Dessvärre framgår det inte om hela regeringen har informerats om Coleman-affären. Enligt regeringens ärendeförteckningar finns inget nämnt om Coleman-affären. Måhända informerades delar av regeringen av FN:s vice generalsekreterare Jan Eliasson som besökte Sverige den 7 november, samma dag som Johannes Oljelund skickade sitt e-mail.

– Jag var inte med på samtalet med Jan Eliasson, så jag vet inte om frågan diskuterades då, säger kommunikationschef Charlotta Ozaki Macias.

Enligt regeringens hemsida träffade Jan Eliasson statsminister Stefan Löfven, utrikesminister Margot Wallström och biståndsmister Isabella Lövin. Vid mötet avhandlades aktuella frågor på FN:s agenda.

Text: Lena Thunberg och Arto Valtonen
Bild: Anonym

UTVISNINGEN

Enligt Marocko skulle den svenske diplomaten Anna Block Mazoyer ha läckt ett officiellt marockanskt dokument till befrielseörelsen POLISARIO – ”den territoriella integritetens fiender” enligt Marocko. Förmodligen var utvisningen ett svar på Per Anger-priset som delades ut till västshariske människorättsaktivisten Brahim Dahane. Priset delades ut av kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth den 16 november 2009. Per Anger var en svensk diplomat som arbetade i Budapest tillsammans med Raoul Wallenberg.

När kommer det svenska erkännandet?

I december 2012 beslutade den svenska riksdagen att Sverige ska erkänna Västsahara. Det verkställde dock inte Alliansregeringen – men nu finns det en ny regering.

– Vad kommer ett svenskt erkännande av Västsahara att betyda?

Den frågan besvarade Peter Weiderud, förbundsordförande för Socialdemokrater för tro och solidaritet, Bodil Ceballos, tidigare riksdagsledamot (MP) och nuvarande EU-parlamentariker, Aliyen Kentawi, representant för befrielserörelsen POLISARIO i Sverige samt Rabab Amidane, västsahariska som lever i exil i Sverige.

Frågan ställdes av Föreningen Västsahara på ett seminarium på Inspiration Världen i september i Stockholm före det svenska valet. Först ut att besvara frågeställningen var Bodil Ceballos, tidigare riksdagsledamot, samt sammankallande i riksdagens nätverk för Västsahara:

– Syftet är att skapa press internationellt för att få ett slut på konflikten. Västsahara har väntat på en folkomröstning som inte sker, därför kan erkännandet skapa press på exempelvis Frankrike som stödjer Marocko.

Bodil Ceballos berättade om arbetet för att få upp Västsaharafrågan på agendan. Besök har gjorts i flyktinglägren i Algeriet och även inne i ockuperat område, där miljöpartisterna träffade västsaharier, som väd-

– Jag tror att även Sverige kommer att bli uppvaktade och vissa länder kommer att be Sverige att vänta, menade Polisarios representant Aliyen Kentawi i september.

jade om att få genomföra sin folkomröstning. Besöken mynnade ut i rapporter som skrevs och skickades till UD och andra parlamentariker.

Det går att ana att Bodil Ceballos är ganska nöjd med det fotarbete hon och andra parlamentariker lagt ner.

– Sen gick det fort. Vi i Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna sa alla ja till att erkänna Västsahara i riksdagen. Ja, även Sverigedemokraterna röstade plötsligt för.

– De Gröna från Frankrike förstår inte alls vår ståndpunkt. Men i stort är den svenska positionen i EU känd inte minst efter diskussionerna om fiskeavtalet med Marocko.

Nu väntar arbete i EU-parlamentet för Bodil Ceballos.

Rabab Amidane hade kvällen innan seminariet pratat med sin mamma på Skype. Hennes mamma finns kvar i det ockuperade Västsahara.

– ”Kommer det verkligen att ske, att Sve-

rige erkänner?” undrade min mamma. Det här är självklart stort och viktigt för alla västsaharier. Det är inte bara ett erkännande av ett land, det är framförallt ett erkännande av vår fredliga kamp, menade Rabab Amidane.

– Det kommer att skapa en press på Marocko, jag hoppas det innebär att de upphör med att kränka västsahariernas mänskliga rättigheter.

Aliyen Kentawi från Polisario menade att när USA öppnade för att FN-styrkan MINURSO skulle få mandat att övervaka de mänskliga rättigheterna var detta ett exempel på press.

– Marocko blev märkbart frustrerade över denna press från USA. Vi behöver denna diplomatiska press för att det ska hända något. Vi på vår sida har en frustrerad befolkning som vill återgå till väpnad kamp, men vi fortsätter att vädja till dem om tålmod. Vi och Marocko måste lösa detta fredligt. Men utan vare sig diplomatisk eller militär press är risken stor för att andra situationer kan uppstå.

Aliyen Kentawi menade att risken finns att Marocko kan utöka ockupationen och försöka invadera de befriade områdena av Västsahara. Eller att den västsahariska befolkningen beslutar om att återgå till väpnat motstånd.

– Vi vill ha igång nya förhandlingar. Erkännandet från Sverige kan bli det som öppnar dörren för detta. Vi tror att det kan bli en

snöbollseffekt där fler länder erkänner och att det påverkar Frankrike och USA.

– Vi tror att alla vinner på ett fredligt och stabilt Maghreb. Detta är viktigare än någonsin med tanke på situationen i Mali och Libyen, sa Aliyen Kentawi.

Peter Weiderud redogjorde för hur Socialdemokraterna sedan 1970-talet har följt och engagerat sig i Västsaharafrågan.

– De tre kriterierna för erkännande av staten har länge påverkat vår inställning, men

”Ett svenskt erkännande kan bli en snöbollseffekt där fler länder erkänner och att det påverkar Frankrike och USA.”

på senare år ses erkännande som ett politiskt medel. Vi lyckades tillsammans med bland annat SSU få en majoritet på vår kongress för ett erkännande av Västsahara.

– Vi ska erkänna och det ska göras klokt. Vi ska nyttja våra diplomatiska kanaler och se till att vårt erkännande får genomslag. Det ska koordineras på EU-nivå. Jag tror det bli en push för en folkomröstning och för ett utökat mandat för FN-styrkan Minurso, sa Peter Weiderud.

Men Aliyen Kentawi påminde om riskerna med att koordinera med andra länder.

– När ANC och Nelson Mandela skulle erkänna Västsahara, blev han uppvaktad av Marockos vänner. De vädjade att Sydafrika skulle vänta och inte springa i förväg, eftersom ett erkännande kunde skada fredsprocessen. ANC och Sydafrika väntade i tio år. Sen erkände Sydafrika oss. Jag tror att även Sverige kommer att bli uppvaktade och vissa länder kommer att be Sverige att vänta, menade Aliyen Kentawi.

– Mitt råd till en ny utrikesminister är att vi ska erkänna oavsett. Vi ska fråga andra länder om även de vill delta, svarade Peter Weiderud. Jag tror det är klokt. Vi har ett klart besked från riksdagen, som har sagt ja till att erkänna. Det ska Sverige göra, menade Peter Weiderud.

– Får vi fart på förhandlingen, så tror jag att alla vinner på att vi kan lösa denna konflikt. Marocko och Algeriet behöver samarbeta mera, inte minst gällande de terrorgrupper som opererar i exempelvis Syrien och Irak, men som kommer från Nordafrika, menade Aliyen Kentawi.

Rabab Amidane fick slutordet på seminariet:

– Sveriges flagga kommer att bli ett hoppets flagga i Västsahara. Vi vill inte ha en situation likt Syrien eller Irak, vi hoppas att ett erkännande från Sverige bidrar till en fredlig lösning.

Text och bild: Arto Valtonen

– Det är en utmärkt utbildnings- och bildningsutställning, säger kulturproducenten Britta Andersson på Frölunda Kulturhus.
– Jag kände själv inte till så mycket om konflikten. Det är ju faktiskt pinsamt.

Fotoutställningen Västsahara väntar

På Frölunda Kulturhus i Göteborg visades fotoutställningen Västsahara väntar från 9 oktober och tills vidare.

Fotoutställningen om flyktinglägren i Algeriet och den Marocko-ockuperade delen i Västsahara innehåller bilder av bland andra Casper Hedberg, Kim Naylor, Lisa Requin och Anna Widoff.

Utställningen är gjord av Föreningen Västsahara i samarbete med Frölunda Kulturhus och är en av tre fotoutställningar som finansieras med stöd av Fredsmiljonen, Folke Bernadotteakademien.

– Det här är en viktig utställning. Den lyfter en konflikt som är så bortglömd. Världen är så tyst om detta! Det är en utmärkt

utbildnings- och bildningsutställning, säger kulturproducenten Britta Andersson på Frölunda Kulturhus.

– Jag kände själv inte till så mycket om konflikten. Det är ju faktiskt pinsamt. För mig personligen är utställningen alltså värdefull, säger hon.

Massor av människor passerar dagligen den breda korridoren på väg till badet eller andra aktiviteter i Frölunda Kulturhus. Det är många som stannar till för att titta på bilderna.

– Speciellt fotona som är tagna av proffsfotografer är jättebra. Texterna är också sakliga och konkreta, menar kulturproducenten.

Text och bild: Lena Thunberg

När jag efter Almedalsveckan seglade norr ut under västsaharisk flagg mötte jag – mitt ute på tomma havet – en kustbevakningsbåt. Den saktade ner och girade upp bakom mig. Körde nästan in i aktern.

– Varifrån kommer du, vart ska du och vad är det där för flagga och varför?

Många frågor som krävde korta snabba svar.

– Från Visby till Fårö och det är den västsahariska flaggan. Det är av solidaritet med det västsahariska folket vars långa atlantkust har kidnappats av Marocko.

Jag försökte överlämna en folder men det gungade för mycket.

Text och bild: Jan Strömdahl

Bojkott av MR-forum

De två marockanska MR-grupperna AMDH och Moroccan League for Human Rights tänker bojkotta World Forum on Human Rights som äger rum i Marrakesh 27-30 november med tusentals deltagare. Föreningarna anklagar regeringen för att förhindra deras arbete för mänskliga rättigheter.

- Regeringen har också stoppat Amnesty och andra organisationer, säger Human Rights Watch.
- Marocko måste sluta upp med hindra MR-gruppers fredliga aktioner och låta dem agera fritt, säger HRW.

Försvara civilbefolkningen!

8 november 2010 stormade marockanska trupper det fredliga protestlägret Gdeim Izik utanför El Aaiún. 25 av ledarna är dömda till livstids eller 25 års fängelse.

Fyra år senare i november vid en demonstration i El Aaiún fängslades 30 västsaharier, de flesta kvinnor.

I ett brev till FN:s generalsekreterare Ban-ki Moon kräver Västsaharas president att de politiska fångarna ska frigges och att FN ska ta det fulla ansvaret för avkoloniseringen och skyddet av den försvarslösa befolkningen.

Skyfall i öknen

I slutet av september drabbades flyktinglägren i Algeriet av häftiga skyfall och starka vindar. Skolor, sjukhus, administrativa byggnader och tält drabbades.

Flyktingar förlorade sina få ägodelar och matransoner. Byggnaderna är gjorda av lertegel som lätt förstörs i ihållande regn. Även matlager drabbades.

Västsahariska Röda Halvmånen vädjade till omvärlden, givarländer, NGO:s och solidaritetsorganisationer att bistå med framför allt tält och mat.

Inget salt från Västsahara

Det danska företaget Dansk Vejsalt köper in vägsalt från Texas-bolaget Crystal Mountain, som tar sitt salt från en saltgruva i Oum Dbaa i norra Västsahara. De som arbetar där är marockanska bosättare. Saltet fraktas ut bland annat från El Aaiuns hamn. Saltet används inom fiske- och jordbruksindustrin samt till vägsalt. Fartyget Blankenese har fraktat saltet till Danmark. Danska Afrika Kontakt har uppmanat danska kommuner att inte köpa detta salt. Fyra kommuner har tagit ett sådant beslut.

Politisk fånge död

Den västsahariska politiske fången och människorättsaktivisten Hasena Elwali Aleya avled på militärsjukhuset i Dakhla i den Marocko-ockuperade delen av Västsahara den 28 september i sviterna av tortyr, misshandel och bristande vård.

Hasena Elwali Aleya var dömd till tre års fängelse 2012 efter upplopp i Dakhla 2011.

Han var medlem i den förbjudna organisationen Västsahariska föreningen mot tortyr och mötte bland andra FN:s särskilde rapportör om tortyr Juan Mendez.

Dagarna innan Hasena Elwali Aleya dog hade andra västsahariska politiska fångar på samma fängelse i Dakhla protesterat mot att Hasena, svårt sjuk, var övergiven i en cell utan någon som helst vård. Han fördes till slut till ett allmänt sjukhus, där han felbe-handlades grovt och sedan fördes till ett militärsjukhus där han avled.

Hans död ledde till demonstrationer i Dakhla. Tillkallade polisstyrkor grep minst sex västsaharier.

I september vädjade Amnesty International om aktioner till stöd för sju västsaharier som hungerstrejkade i fängelset i huvudstaden El Aaiún mot miserabla förhållanden, tortyr och misshandel på fängelset.

– EU kan inte bara stå och se på utan måste använda all sin makt för att stoppa den försämrade situationen när det gäller mänskliga rättigheter i Västsahara, säger Mohamed Sidati, Polisarios representant i Bryssel. MINURSO i Västsahara är den enda fredsbevarande FN-styrka som saknar MR-mandat, det vill säga plikten att övervaka att inga brott mot mänskliga rättigheter sker mot civilbefolkningen.

Svenska fiskarna bröt mot EU-regler

EU-domstolen meddelade i oktober Hovrätten för Västra Sverige, som bett om ett förhandsbesked, att två åtalade svenska fiskare brutit mot EU:s fiske-regler.

De två svenska fiskarna från Göteborg åtalades 2009 för att ha bedrivit otillåtet fiske utanför det av Marocko ockuperade Västsahara under tiden från och med april 2007 till och med maj 2008.

Enligt åtalet skulle de ha bedrivit yrkesfiske i havet utanför Västsahara med sina två fartyg Aldo och Nordic IV, registrerade i det svenska fartygsregistret, utan att fartygen haft de tillstånd som krävs av dåvarande Fiskeriverket. Det krävs dels ett generellt fartygstillstånd för yrkesfiske i allmänhet, dels ett särskilt fartygstillstånd för fiske i aktuellt farvatten i enlighet med EU:s fiskeavtal med Marocko.

Under den aktuella perioden på 14 månader ska de båda fiskarna ha gjort en vinst på 20 miljoner kronor.

Målet kom upp i Tingsrätten i Göteborg först hösten 2012 på grund av många synpunkter och agerande från försvarets sida. De åtalade nekade till brott och hävdade att de hade hyrt ut sina båtar till det marockanska fiskeföretaget Atlas Pelagic och fått betalt efter hur mycket fisk som levererades till företaget.

Tingsrätten fann i sin dom att de åtalade gjort sig skyldiga till olaga fiske men på grund av en formulering i brottsbeskrivningen kunde de inte fällas utan friades.

Åklagaren överklagade domen.

Vid hovrättsförhandlingen i september 2013 hävdade nu försvaret att EU:s fiskeavtal med Marocko skulle kunna tolkas som att privata avtal är möjliga vid sidan av EU-avtalet.

Åklagaren bestred detta men hovrätten beslutade att för säkerhets skull be om ett så kallat förhandsbesked av EU-domstolen.

Svaret går på åklagarens linje: ”Det inte är tillåtet för EU-registrerade fartyg att fiska i marockanska fiskezoner om de endast har fiskelicenser som utfärdats av marockanska myndigheter utan medverkan av EU:s behöriga fiskerimyndigheter.”

– Ett sakligt och snabbt svar, konstaterar en nöjd åklagare James van Reis.

Huvudförhandlingen kommer nu att återupptas vid i Hovrätten i Göteborg 23–25 mars 2015.

Svenska fiskebåtar finns kvar utanför Västsaharas kust. De är numera utflaggade till andra länder eller sålda till marockanska företag. Svenskar bemannar fortfarande dessa båtar.

Lena Thunberg

Massor av västsaharisk fisk spolas överbord på norskregistrerade Adrar. Bild: Anonym

FEL I SVENSKA LÄROBÖCKER

En ny rapport visar att elever i gymnasieskolan inte får korrekt information om Västsahara, Afrikas sista koloni. I 20 av 25 granskade läroböcker i samhällskunskap, historia och geografi nämns inte Västsahara överhuvudtaget.

Läroböckerna ger den felaktiga bilden att alla kolonier i Afrika har blivit självständiga. I själva verket är Västsahara, i strid med internationell rätt, till stora delar ockuperat av Marocko sedan 1975.

I rapporten granskas 25 böcker och bokserier från de förlag som är störst på gymnasielitteratur. Genomgående är att Västsahara varken nämns i löpande text eller märks ut korrekt på kartorna. Läroböckernas formuleringar ger i stället intrycket av att alla kolonier i Afrika blev självständiga under 1900-talet. Till exempel står det i boken ”Samband historia plus”; ”Efter andra världskriget blev kolonierna i Afrika och Asien så småningom självständiga”. I ”Historiens ansikte” hittar man följande påstående; ”År 1980, med Sydrhodesias (senare Zimbabwe) frigörelse, hade samtliga stater nått självständighet”. Inte i en enda av de granskade läroböckerna står det uttryckligen att Västsahara fortfarande är en koloni.

Marocko ockuperar två tredjedelar av Västsahara sedan 1975. En stor del av den västsahariska befolkningen flydde under Marockos invasion och bor sedan dess i flyktingläger i Algeriet. De västsaharier som bor kvar i den ockuperade delen av Västsahara får sina mänskliga rättigheter kränkta dagligen. Västsaharierna har den internationella rätten på sin sida. Över ett hundra FN-resolutioner slår fast att Västsahara har rätt till självständighet. Varken FN eller något land i världen erkänner Marockos rätt till Västsahara. Internationella domstolen i Haag underkänner Marockos anspråk på Västsahara. Att ett så tydligt exempel på brott mot mänskliga rättigheter och internationell rätt osynliggörs i svenska läromedel är uppteendeväckande.

Fel eller ingen information alls om Västsahara i svenska läroböcker.

Endast i tre av 25 de granskade läroböckerna förekommer Västsahara i löpande text. Men även där Västsahara nämns så är informationen knapphändig eller felaktig.

I en lärobok skriver man att Västsahara är ockuperat men man räknar inte Västsahara som en stat eftersom den enligt författarna inte har erkänts av andra länder. I själva verket har Västsahara erkänts av ett 80-tal länder och i Sverige finns ett riksdagsbeslut om att erkänna Västsahara.

I en annan lärobok nämns att FN:s fredsbevarande styrkor finns i till exempel Västsahara. Men att även skriva att FN-styrkan i Västsahara finns på plats sedan 1991 och därmed är en av de längsta FN-operationerna någonsin skulle ge en fördjupad bild.

I en geografibok står det Västsahara inom parentes i ett stycke om fosfor: ”Nästan alla brytvärda fyndigheter av fosfor finns samlade i ett fåtal länder: Marocko (med det ockuperade Västsahara), Kina, Algeriet...”. Marocko vill inte redovisa sina egna fyndigheter. En stor del av fosfatfyndigheterna finns i Västsahara och exploateras, precis som andra naturresurser i Västsahara, illegalt av Marocko.

Sveriges gymnasieelever har rätt att få korrekt och relevant kunskap om viktiga skeenden i omvärlden. Det är läromedelsföretagens ansvar att säkerställa att läroböcker håller hög kvalitet och kunskapsnivå.

Julia Finér, ordförande Emmaus Stockholm,

Natasa Mirosovic, ordförande Föreningen Västsahara,

Sonja Gardefjord, ordförande Kommittén för Västsaharas kvinnor,

Magnus Haukland, ordförande Emmaus Gävleborgs biståndsgupp,

Njenga Gikanga, ordförande Brödet och fiskarna Västerås.

Tidigare publicerad i ETC 27/10

Carin Palmkrantz, S-kvinnor Dalarna, Lena Thunberg, Tidskriften Västsahara och Polisario Fronts representant Aliyen Kentawi deltog i mötet på Café Peace and Love i Borlänge.

Manifestation i Dalarna för ett fritt Västsahara

Högskolan i Dalarna, Kristinegymnasiet, Maserskolans högstadium och Café Peace and Love fick Västsaharainformation vid den årliga Västsaharadagen i Falun-Borlänge.

Onsdagen 8 oktober genomfördes årets manifestation för ett "Fritt Västsahara" med aktiviteter i både Falun och Borlänge. Västsaharakännaren och redaktören Lena Thunberg besökte först Kristinegymnasiet och senare Högskolan Dalarna i Falun, då tillsammans med Aliyen Kentaoui, Polisarios representant i Sverige. Han var tidigare Polisarios representant i den afrikanska organisationen OAU.

De berättade till bilder om Västsaharas historia, om förtrycket under Marockos mångåriga ockupation av Västsahara samt om det välorganiserade men påfrestande livet i flyktinglägren i öknen. Flyktingarna är helt beroende av livsmedelshjälp utifrån.

Salen var välfylld under den två timmar långa öppna föreläsningen och engagerande frågestunden. Sören Lindh, samordnare för paraplyorganisationen VästsaharaAktionen besökte Maserskolan i Borlänge och

pratade engagerat inför cirka 100 lyssnande högstadieelever.

Efter skolbesöken fortsatte aktiviteterna med ett utomhusmöte på Jussi Björlings torg i Borlänge där dansgruppen BUS från Falun gjorde ett jublat framträdande. Dagen avslutades med samtal med de inbjudna föreläsarna på ett närmast fullsatt café Peace & Love i Borlänge.

Aliyen Kentaoui betonade Polisarios strävan till en fredlig lösning. Samtidigt uttryckte han oro över den ökande instabiliteten i närområdet och att detta kräver en snar reaktion från EU och omvärlden, i första hand genom ökad diplomatisk, politisk press och ekonomiska påtryckningar på Marocko. Ett svenskt erkännande av Västsahara vore ett viktigt steg på vägen.

Deltagarna på kvällsmötet ställde sig bakom kravet på en bojkott av Marocko som ett medel att uppnå ett fritt Västsahara.

Under kvällen samlades 615 kronor in till "yrkesutbildning till unga västsahariska kvinnor i flyktinglägren". Projektet sker i samarbete med bland andra S-Kvinnor Dalarna. Övriga 13 föreningar som samarbetade i år,

Ansvarig för kursen African Studies vid Högskolan i Dalarna är professor Lars Berge.

den fjärde Fritt Västsahara-manifestationen var ABF, BUS (Bojsenburgs Revysällskap), Diakonia, Falu Afrikagrupp, Falu Arbetarkommun, Falu FN-förening, Falu Fredskör, FN-förbundets daladistrikt, Folket i Bild/

Dansgruppen BUS (Bojsenburgs Revysällskap) framförde en egen dans till Västsaharas ära.

Monica Lindh, Falu Afrikagrupp höll i trådarna och talade på ett gatumöte.

Kulturfront, Nedansiljans FN-förening, S-kvinnor Dalarna, Ung Vänster Falun, Vänsterpartiet Falun, Vänsterpartiet Dalarna. Ett viktigt syfte är att sprida information om vad som pågår i denna "glömda" konflikt.

Text: Monica Lindh, kontaktperson för Falu Afrikagrupp och för arbetsgruppen Fritt Västsahara-manifestation 2014
Bilder: Monica Lindh, P-O Tellander och Lena Thunberg

Dalarna bojkottar Marocko!

– Vi köper inga varor från Marocko, inga clementiner och inga tomater! Detta beslutade ett enhälligt möte på Café Peace and Love i Borlänge en regnig onsdag i oktober efter förslag från en åhörare.

Deltagarna lovade att gå hem till sina organisationer och be dem att stödja en bojkott. Den årliga Västsaharadagen i Falun och Borlänge organiserades av femton organisationer.

– Marocko behöver ett klart och tydligt besked från Europa, inte som nu illegala fiske- och handelsavtal, som rör Västsaharas råvaror, sa Aliyen Kentawi, Polisarios representant i Sverige.

Nu kommer alltså ett klart och tydligt svar från Dalarna i alla fall!

Det uteblivna beskedet om ett svenskt erkännande av Västsahara i Stefan Löfvens regeringsförklaring diskuterades också under mötet.

– Det måste komma, sa Anita Tärneborg från S-kvinnor Dalarna.

I november reser hon och två andra S-kvinnor till flyktinglägren för att bland annat titta på Palmeskolan, ett kvinnoprojekt som S-kvinnor Dalarna har börjat stödja.

– Ja, det beskedet kommer säkert, sa Aliyen Kentawi, ett riksdagsbeslut är ju redan fattat.

Västsaharadagen bestod av flera olika aktiviteter.

– Sören Lindh från VästsaharaAktionen fascinerade 100 högstadieelever på Maserskolan med sin berättelse om Västsahara, berättade Carin Palmkrantz, S-kvinnor Dalarna.

På gågatan utanför Café Peace and Love uppträdde dansgruppen BUS (Bojsenburgs revysällskap) från Falun. Höstmörker och duggregn stoppade inte ungdomarna från att framföra egen koreograferad dans.

– Västsahara ska vara ett självständigt land, sa Dita Pratiwi, 23-årig ordförande i gruppen.

– Deras naturresurser stjäls så att den marockanske kungen ska kunna bygga ännu flera palats, sa Mimmi Sandberg. Affärer i Sverige borde inte sälja marockanska tomater.

– Dansgruppen är toppen. Vi är i alla åldrar och det är så fin sammanhållning och gemenskap. Vi hjälper varandra. Mimmi är som en extramamma för oss, berättade Sangeeta Chauhan.

Lena Thunberg

Julklapptips

Tyst territorium av Fredrik Laurin och Lars Schmidt, Atlas förlag eller Västsahara – Europas sista koloni i Afrika, Föreningen Västsahara kanske kan lösa julklappsproblemen?

Eller en gåvoprenumeration på Västsahara för 125:-? Kontakta i så fall Tidskriften Västsahara e-post: vastsahara@brevet.nu

Ny Västsahara-folder

En ny folder finns nu tillgänglig för nedladdning eller beställning på hemsidan www.vastsahara.net. Västsahara finns inte på kartan vänder sig i första hand till lärare och innehåller tips på inom vilka tema-områden Västsaharafrågan kan tas upp. Foldern ingår i ett informationsprojekt som stöds av Forum Syd och där Emmaus Stockholm, Brödet och Fiskarna, Gävleborgs Biståndsgrupp, Kommittén för Västsaharas kvinnor och Föreningen Västsahara ingår.

Med fokus på ockupation

Emmaus Björkä fanns som vanligt på plats på årets Bok- och biblioteksmässa i Göteborg. I år var fokus på kampen mot ockupation och Emmaus Björkås arbete med Palestina och Västsahara. Bland annat arrangerades ett seminarium under rubriken "Feminism under ockupation: Västsahara" där Kakan Hermansson deltog.

– Jag har frågat kvinnorna i flyktinglägren: "Vad vill ni att vi gör?" Och de vill att vi ska berätta. Och det är det jag gör... använder att jag är en offentlig kvinna till att berätta deras historier", sa Kakan Hermansson, konstnär, programledare och feministisk debattör under seminariet.

Kakan besökte de västsahariska flyktinglägren i februari i år och detta seminarium är ett av de forum hon använder för att berätta om det hon upplevde.

Seminariet var ett av två under temat "Feminism under ockupation", där det ena fokuserade på Västsahara och det andra på Palestina. Syftet var att diskutera hur en feministisk kamp kan föras i skuggan av ockupation och hur kvinnors kamp och organisering ser ut i de båda fallen. Mest besökt var seminariet om Västsahara där Kakan Hermansson deltog tillsammans med Emmaus Stockholms ordförande Julia Finér. (Samtalet modererades av under-tecknad, Emmaus Björkås föreningschef Kristin Ivarsson.)

Kakan och Julia lyfte fram hur vi i Sverige kan stödja västsahariska kvinnor i synlighet och kampen för ett fritt Västsahara i allmänhet. Kakan uppmanade publiken att engagera sig i Västsahara.

– Jag kan inte vara en feminist som bara är verksam i Sverige utan det gäller att se andra feministiska kamper också", sa hon.

Julia Finér, som arbetat mycket med Västsaharafrågan de senaste åren berättade om västsahariska kvinnors kamp och organisering.

Cirka 100.000 personer besöker Bokmässan i Göteborg varje år. En del av dem hittade till Emmaus Björkås monter på Internationella torget.

– Kvinnor betalar det högsta priset. De allra mest kända människorättsförsvaren från Västsahara är kvinnor, som Aminatou Haidar, Rabab Amidane, Sultana Khayya. De har offrat så mycket", sa hon.

Emmaus Björkä fortsätter sitt engagemang för Västsahara. Föreningen skickar regelbundet skor till flyktinglägren och medlemmar i Emmaus Björkås lokalgrupp Mot Ockupation driver opinionsarbete för ett fritt Västsahara. I två år har medlemmar sprungit solidaritetsloppet Sahara Marathon för att uppmärksamma Västsahara och situationen i de västsahariska flyktinglägren.

I år planerar lokalgruppen att arrangera en resa för offentliga personer med ett samhällsengagemang att delta i Sahara Marathon, för att få större medial uppmärksamhet kring frågan.

Text: Kristin Ivarsson, föreningschef på Emmaus Björkä
Bild: Emmaus Björkä

Kakan Hermansson och Julia Finér intervjuades av Kristin Ivarsson.

KRÖNIKAN

Arbetet fortsätter i Europaparlamentet

En ny mandatperiod har startat i både Sverige och EU. I Europaparlamentet har jag turen att få jobba vidare med utrikespolitik och migration, precis som i riksdagen. I Västsaharafrågan kommer jag att delta i den tvärpolitiska grupp för Västsahara som samlar ledamöter från olika partier.

Det jag hoppas är att vi i Europaparlamentet kan flytta fram positionerna på samma sätt som vi gjorde under de senaste åren i den svenska riksdagen. När jag kom in i riksdagen 2006 var det bara MP och V som aktivt arbetade för att erkänna Västsahara. Många i S och även bland allianspartierna hade samma uppfattning men deras partier hade inte tagit ställning. Vändningen i riksdagen kom efter Socialdemokraternas partikongress där partiet beslutade sig för att arbeta för ett erkännande.

I riksdagen hade jag förmånen att leda Västsaharanätverket under flera år. I ett nära samarbete med de svenska organisationer som är aktiva i Västsaharafrågan ordnade vi många träffar med olika teman i riksdagen. Partierna motionerade om olika Västsahararelaterade frågor. Allt från erkännande och fiskefrågor till tomater på ockuperad mark och upptäckten av massgravar. I EU-parlamentet drev samtidigt vår nuvarande biståndsminister Isabella Lövin på för att stoppa fiskeriavtalet med Marocko.

Jag bestämde mig också för att besöka Västsahara för att på plats bilda mig en egen uppfattning om situationen. Den första resan gick till den ockuperade delen, till El Aaiún med min kollega Peter Rådberg från Miljöpartiet. Det var några månader efter Gdeim Izik och vi var väldigt osäkra på om vi skulle släppas in. Vi valde vägen från Gran Canaria och kom därför

förmodligen som en överraskning för myndigheterna, som valde att ge sin bild av situationen istället för att sätta oss på första plan tillbaka. Eftersom vi tillbringade dagarna med myndigheterna och kvällarna med aktivister/opposition av olika slag fick vi med hela bredden av synpunkter och problem.

Nästa resa gick till lägren i Tindouf, dit jag reste tillsammans med Amineh Kakabaveh från Vänsterpartiet och Emmaus Stockholm. Förutom lägren var vi också vid muren mellan den ockuperade delen av Västsahara och den befriade delen i den årliga konvoj som organiseras tillsammans med västsaharier och besökare. Vi hade möjlighet att prata med både den politiska ledningen, barn, unga, äldre.

Efter bägge resorna skrev vi rapporter som spreds till nätverkets medlemmar, utrikesutskottets ledamöter och till utrikesdepartementet. Vi gick också direkt till ansvarige på UD för att berätta om våra erfarenheter. Slutsatsen i bägge rapporterna var att folkomröstningen måste komma till stånd snarast. Förhandlingarna leder ingen vart och det beror i huvudsak på Marocko och inte minst det politiska stöd vissa EU-länder ger ockupanten – i utbyte mot annat får man förmoda.

Allt vårt arbete sammantaget ledde i slutänden till att riksdagen fick en majoritet för ett erkännande av Västsahara. Nu börjar vi arbetet med att få fler EU-parlamentariker och EU-länder att ta ställning. Det kan bli en mödosam väg men ingenting är omöjligt.

BODIL CEBALLOS

Bodil Ceballos, Miljöpartiet, EU-parlamentariker
Bild: Fredrik Hjerling

ERKÄNN OSS!

1

svensk hög FN-tjänsteman förekommer i läckta dokument om marockansk infiltration vid MR-kontoret i Genève.

0,5

miljoner dollar per dag betalar amerikanska oljebolaget Kosmos Energy för att få provborra i västsahariska vatten – illegalt.

6

november höll Marockos kung Mohammed VI sitt årliga tal: Sahara kommer alltid att tillhöra Marocko.

2015

har den marockanska ockupationen av Västsahara pågått i 40 år.

28

september dog den västsahariska politiska fången Hassena Elwali Aleya av misshandel, tortyr och brist på medicinsk behandling.

I flyktinglägren har de snart väntat i 40 år. Nya generationer föds. Ungdomarna blir mer och mer frustrerande. Och i Sverige var besvikelsen stor när statsminister Stefan Löfven inte meddelade att också Västsahara

finns på listan över länder som ska erkännas. Ett riksdagsbeslut finns från 2012. Kongressbeslut finns från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Vad väntar ni på i regeringen?

Följ tidningen på facebook så får du de senaste nyheterna:
www.facebook.com/tidskriftenvastsahara